

בעניין שבין:

מוחמד מוסא שחאדה אבו עראם ו-108 אחר'

כולם ע"י ב"כ עוה"ד תמר פלדמן ו/או דן יקיר ו/או דנה אלכסנדר
ו/או אבנר פינצ'וק ו/או עאוני בנא ו/או לילה מרגלית ו/או עודד
פלר ו/או טלי ניר ו/או גיל גן-מור ו/או נסרין עליאן ו/או קרן
צפיר ו/או ראויה אבורביעה ו/או משכית בנדל ו/או רגד
ג'ראיסי ו/או שרונה אליהו חי ו/או אן סוצ'יו

מהאגודה לזכויות האזרח בישראל
ת"ד 34510, ירושלים 91000
טל': 02-6521218; פקס': 02-6521219
tamar@acri.org.il

המבקשים

- נ ג ד -

שר הביטחון ואח'

כולם באמצעות פרקליטות המדינה,
משרד המשפטים, רח' צלאח א-דין 29, ירושלים

המשיבים

בקשה על פי פקודת בזיון בית המשפט

בית המשפט הנכבד מתבקש בזה לכוף את המשיבים בקנס לציית לצו הביניים, שניתן ביום 16.1.2013, ולהימנע מפגיעה בזכותם של העותרים לעבד את אדמותיהם, לרעות את צאנם ולקיים חיים תקינים בכפריהם. כל זאת, על פי סעיף 6(1) לפקודת בזיון בית המשפט (להלן: "הפקודה").

ואלה נימוקי הבקשה:

1. בעתירה נשואת בקשה זו התבקשו המשיבים להימנע מהעברתם הכפויה של העותרים ובני משפחותיהם מבתיהם בכפרים שבשטח אש 918, לבטל את צו סגירתו של השטח ולהסדיר את מגוריהם של העותרים ומשפחותיהם באזור המדובר. עתירה זו הינה גלגולה השני של עתירה שהוגשה לבית המשפט הנכבד בינואר 2000 כנגד פינויים של תושבי שנים עשר כפרים מאזור שמדרום מזרח לעיר יטא, עליו הכריז המפקד הצבאי כשטח סגור לצורך אימונים (בג"ץ 517/00 חמאמדה נ' שר הביטחון).

2. לבקשת העותרים בעתירה המקורית, החליט בית המשפט הנכבד ליתן צו ביניים, לפיו "עד להחלטה אחרת בעניין יישמר הסטטוס קוו כפי שהיה קיים ערב הוצאת הצווים."

(החלטת בית המשפט מיום 29.3.2000). הצו התיר לעותרים לשוב למקומותיהם, להתגורר בשטח, לרעות בו את עדריהם ולהמשיך לקיים בו את שגרת חייהם, כפי שהתקיימה קודם להחלטה על פינויים.

3. לאורך 12 שנות חייה של העתירה המקורית, קיימו כוחות צה"ל כמה אימונים יבשים (ללא שימוש באש חיה) באזור המדובר, לעתים תוך גרימת נזק לאדמות החקלאיות של התושבים ומניעת גישה לאדמות המרעה שלהם. אי לכך, פנו העותרים בעתירה המקורית למשיבים כמה פעמים במהלך השנים בדרישה להפסיק אימונים צבאיים שפגעו באדמות (פניות מימים 12.1.04, 3.5.05, 1.5.07 ו-8.5.12 – כולן מצורפות לעתירה נשואת בקשה זו ומסומנות נספח ע/23).

4. באחד המקרים אף הוגשה בקשה לביזיון בית משפט בגין פגיעה באדמותיהם של העותרים בזמן האימונים. המשיבים בתגובה הבטיחו להימנע מכל פגיעה בשטחים חקלאיים, ולפיכך בית המשפט החליט לדחות את הבקשה. עם-זאת ציין, כי במידה שהמדינה לא תקיים את הבטחתה, ניתן יהיה לחזור ולהגיש את הבקשה (העתקי הבקשה לביזיון בית משפט מטעם העותרים מיום 17.2.04, תגובת המשיבים והחלטת בית המשפט הנכבד מצורפים לעתירה ומסומנים נספח ע/24, ע/25 ו-ע/26 בהתאמה).

5. באחת מתגובותיהם של המשיבים לפניות העותרים בבג"ץ 517/00 בגין הפרת צו הביניים ציינו המשיבים במפורש כי הם מסכימים שצו הביניים מחייב את כוחות הצבא להימנע מפגיעה באדמות. כך נכתב על-ידי לשכת יועמ"ש איו"ש במכתב מיום 31.7.07 :

"באשר לטענות בדבר האיסור לפגוע באדמות חקלאיות מעובדות נדגיש, כי קיימות הנחיות ברורות ומפורשות לכוחות הצבא המתאמנים בשטח אש 918, לפיהן עליהם להימנע מפגיעה בשטחים חקלאיים מעובדים המצויים בשטח." (סעיף 8 למכתב המצורף לעתירה הנוכחית ומסומן נספח ע/27).

6. ביום 7.8.2012, בעקבות עמדה מעודכנת שהגישו המשיבים ביום 19.7.2012, הורה בית המשפט על מחיקת העתירות המקוריות, תוך שמירת זכותם של העותרים לשוב ולהגיש עתירות חדשות כנגד עמדת המשיבים. על מנת לאפשר לעותרים לעשות כן, קבע בית המשפט כי "עמדו בעינם כל צווי הביניים שניתנו במסגרת העתירות הנוכחיות, וכן הסכמות הצדדים לאורך השנים, עד ליום 1.11.2012." לבקשת העותרים האריך בית המשפט את תוקף החלטתו זו עד ליום 16.1.2013.

7. בהתאם לכך, ביום 16.1.2013 הוגשה העתירה נשואת בקשה זו ואיתה בקשה לצו ביניים האוסר על המשיבים או מי מטעמם לפעול, בכל דרך שהיא, להעתקת העותרים ובני משפחותיהם ממקומותיהם, וזאת עד להחלטה בעתירה גופה. עוד באותו היום הוציא בית המשפט הנכבד צו ביניים-ארעי "המורה למשיבים להימנע מלהעביר בכפייה את העותרים ובני משפחותיהם מבתיים בכפרים אשר בשטח אש 918... עד למתן החלטה אחרת."

8. צו ביניים זה בא למעשה תחת צו הביניים של העתירה המקורית ותכליתו למנוע את פינויים של התושבים משטח האש עד לקבלת החלטה מהותית בעניין. כפועל יוצא, על המשיבים לאפשר לעותרים ולמשפחותיהם לנהל את חייהם כסדרם, ובכלל זאת לרעות

את צאנם, לעבד את אדמותיהם ולדאוג למחייתם, כפי שהתחייבו לעשות בעבר במסגרת צו הביניים.

9. יצוין, כי במקביל, הוארך תוקפו של צו הביניים בבג"ץ 1199/00 (אשר אוחד בשנת 2000 עם בג"ץ 517/00) לבקשתו של עו"ד לקר, ב"כ העותרים שם, עד ליום 6.2.2013, כך שכל התחייבויותיהם של המשיבים במסגרת הליכים אלו עומדות גם הן בתוקפן.

10. אלא שבשבוע האחרון הפרו המשיבים את התחייבויותיהם וממשיכים לעשות כן, על אף פניות מב"כ העותרים בעניין. ביום 21.1.13 נמסר לח"מ כי כוחות הצבא החלו להתאמן בדרום שטח אש 918, בקרבת הכפרים ג'ינבה, תבאן ומרכז. לרשות הח"מ הועברו תמונות המעידות על כך שחיילים ורכבים עוברים על פני שדות חרושים וזרועים, מקימים בהם אוהלים ויושבים בתוכם, תוך גרימת נזק ניכר ליבולים.

11. השדות בהם מתבצעים האימונים נזרעו אך לאחרונה על מנת לגדל בהם שעורה, חיטה וגידולי בעל אחרים. תבואת השדות היתה אמורה לשמש לפרנסת התושבים בשנה הקרובה וכן לשמש כמקור מזון עיקרי. בנוסף התבואה אמורה היתה לשמש להאכלת הצאן, המהווה אף הוא מקור מחייה לתושבים. העותרים, יש להזכיר, הם אנשי אדמה, אשר כל פרנסתם (הדלה) באה להם מאדמתם ומצאנם.

12. אי לכך, שיגר עו"ד לקר עוד ביום 21.1.2012 מכתב דחוף לב"כ המשיבים בעניינו ובו צוין, כי "כתוצאה ממעבר רכבים כבדים ואחרים על שדות חרושים של תושבי המקום נגרמו ונגרמים עדיין נזקים קשים לאדמות החקלאיות במקום." עו"ד לקר ביקש כי תפעל ללא דיחוי לקיום התחייבויות המשיבים במסגרת ההליכים הקודמים להימנע מפגיעה בשטחים חקלאיים מעובדים המצויים בשטח האש.

13. לאחר שיומיים חלפו ללא שינוי, תוך שהכוחות מתאמנים בשטח וממשיכים להסב נזקים חמורים לאדמות התושבים, פנתה הח"מ ביום 23.1.2013 במכתב דחוף לפרקליטות, עם העתק ליועמ"ש איו"ש, ובו הוסיפה כי כוחות הצבא המתאמנים סביב הכפר מרכז **חפרו סביבו תעלות, שאינן מאפשרות לתושבים לצאת את הכפר**. כתוצאה, **התושבים אינם יכולים לרעות את עדריהם, לעבד את אדמותיהם, להצטייד באספקה הנדרשת להם מיטא או לגשת לשירותים חיוניים אחרים**. אי לכך ביקשה ב"כ העותרים מב"כ המשיבים לפעול ללא דיחוי להפסקת הפעולות הפוגעות בשדותיהם המעובדים של התושבים, המפריעות למרעה הצאן והמונעות מהם את האפשרות לקיים את חייהם התקינים.

מכתבה של ב"כ העותרים לב"כ המשיבים מיום 23.1.2013 מצ"ב ומסומן ב/1.

14. בשל דחיפות העניין, ובניסיון להימנע מפנייה לבית המשפט הנכבד בעניין זה, ביקשה הח"מ תשובה לפנייתה עד ליום 24.1.2013, אולם זו לא התקבלה. ביום 27.1.2013 ניסתה הח"מ ליצור קשר טלפוני עם ב"כ המשיבים, עו"ד אילאיל אמיר, וכן עם יועמ"ש איו"ש, ללא הועיל. בשטח האימונים ממשיכים וכך גם הנזק לשדותיהם של התושבים, ביניהם גם המבקשים. על אף חשיבותו ודחיפותו של העניין, עד לשעה זו לא התקבל כל מענה מטעם המשיבים.

15. צו הביניים בעתירה נשואת עתירה זו מטרתו לשמר "סטטוס-קוו", היינו מצב בו תימשך ישיבתם של המבקשים בשטח האש ויתאפשרו חייהם התקינים במקומותיהם, ובכלל זאת עיבוד אדמותיהם, רעיית עדריהם ותנועתם במרחב לצורך גישה לשירותים חיוניים. אימונים הפוגעים בכל אלו אינם משמרים את הסטטוס-קוו, כי אם מרוקנים את צו הביניים מתוכן.

אשר על כן מתבקש בית המשפט הנכבד לכופף את המשיבים בקנס לציית לצו, שניתן ביום 16.1.13, ולהורות להם להימנע מקיומם של אימונים, אשר יש בהם כדי להפריע למבקשים ולבני משפחותיהם לעבד את אדמותיהם, לרעות עליהן את צאנם ולנהל את חייהם התקינים.

כמו כן, מתבקש בית המשפט הנכבד להטיל על המשיבים את הוצאות הגשת בקשה זו.

היום, 27 בינואר 2013

תמר פלדמן, עו"ד
ב"כ המבקשים